

Otto C. Fønss og Middelfart

Af Birger Isaksen

Man skulle have en ny sognepræst i Middelfart, idet den frisin-dede og veltalende Albert Leth var død den 9. oktober 1849. Valget faldt på den 42-årige Holger Lorentz Basse Fønss (1807–94), der i en halv snes år havde været residerende kapellan ved Århus domkirke. Med hustru og børn flyttede han en dag i det nye år ind i præstegården i Søndergade, der tidligere havde været bolig for generalløjtnant Christian Ulrik v. Sundt. Her fødte præstefruen, Laura Fønss,¹⁾ den 28. september 1853 en dreng, som blev hjemme-døbt juleaften.

Det var *Otto Carl Christian Fønss*, den senere kendte digter, hvis barndomstid i Middelfart skulle komme til at vare til 1865, da faderen, som nu var provst, overtog præsteembedet i Vejlbj.

Hvad denne omplantning kom til at betyde for Otto C. Fønss, lader sig vanskeligt beskrive. Men så meget kan siges, at hverken gymnasieårene i Odense Katedralskole²⁾ eller studietiden i Køben-havn, som afsluttedes i 1879 med teologisk embedseksamen, for-måede at udlette det billede af Middelfart, han bar i sit hjerte. Tværtimod blev hans tilknytning til fødebyen stærkere, alt som tiden gik. Hertil bidrog ikke mindst den omstændighed, at han fik sit virke nær sin barndomsby, idet han i 1882 blev ansat som ad-junkt ved Fredericia latinskole. Afstanden til Middelfart var nu ikke større, end at han nemt kunne gæste byen og hilse på gamle venner og bekendte. Det betød næring og stimulans for hans hjem-stavnsfølelse, som skulle give sig udslag i skildringer af og fra Middelfart i sidste halvdel af 1800-tallet.

Det skete første gang i 1898, da han udsendte bogen „I lyse Nætter“, hvor vi blandt andet stifter bekendtskab med præstegår-

Otto C. Fønss (1853–1922)

den, som forfatteren har gjort sig umage med at beskrive. Tager man et billede af den gamle præstegård i Søndergade i hånden, vil man straks lægge mærke til, at Fønss' skildring af præstegårdens ydre passer på en prik, når han siger, at den var en lang bygning, karakteristisk ved tagets stærke svajning, den lave facade med de mange vinduer og skodder.

Hvad vi ikke kan se på billedet, er præstegårdens indretning. Herom oplyser Otto C. Fønss i ovenfor nævnte bog, at faderens studereværelse var nærmest porten, hvor der var „fælles indgangsdør for rig og stodder“. På den anden side lå „Salen“, der havde fire fag, dagligstuen og sovekammeret, hvor hans spæde stemme første gang hilste livet, og hvor faderen døbte ham.

Men præstegården havde naturligvis flere værelser endnu. Læ-

ser vi Otto C. Fønss' bog „I de unge Aar“ (fra 1902) og koncentrerer os om skildringen af indkvarteringen under krigen i 64, vil vi erfare, at der foruden de nævnte stuer og sovekammeret var en spisestue ud mod haven samt tre gæsteværelser, børnestue, rullestue og konfirmandstue. Det vil sige, at præstefamilien havde rådighed over en rummelig bolig, hvor navnlig dagligstuen vidnede om, at præsten var en velstillet mand.³⁾ Her fandtes et klaver og en birketræs-sofa, hvorover der hang et aflangt spejl i rokokoramme. En piedestal hørte også hjemme her, ligesom moderens empire-sybord og lænestol. De damaskbetrukne stole samt divanbordet og taffeluret var yderligere med til at give stuen præg af velstand.

Et dejligt hjem var præstegården. Og haven, som hørte til, var et hyggeligt sted, hvor Otto tilbragte mange timer. Her fandtes træer, som han kunne klatre i, og her kunne han rigtig nyde de dejlige valnødder, pærer og blommer, som der til tider næsten kunne være overflod af. Her kunne han også nyde synet af den guldregn, han selv havde plantet. Og om vinteren, når han opholdt sig inde, og lampen var blevet tændt, var det interessant at kigge ud i haven. Han kunne da se de høje halmbeklædte roser ude i den oplyste sne, og for hans barneøjne stod de truende som kæmper.

Når Otto C. Fønss som voksen mindedes sit barndomshjem, var det ikke blot haven, han havde i tankerne, men også julen. Gang på gang griber han pennen for i digte at skildre den stemning og forventning, der var i hjemmet, inden man samledes omkring det tændte træ, der stod opstillet midt i „Salen“, hvor det strålede i hele sin glans.⁴⁾

Præstegården var drengens verden. Uden for den var der en anden og større verden, som han tidligt stiftede bekendtskab med: den lille by, der i hans barndom kun havde et par tusinde indbyggere. Hvad Otto C. Fønss først blev fortrolig med her, var Søndergade, der skulle blive hans barndoms gade. Men hvilken gade? En gade, der til en begyndelse bare var et snævert og skident stræde, som omtrent midtvejs udvidede sig til en nogenlunde anstændig

Præstegården i Søndergade i Middelfart, hvor Otto C. Fønss tilbragte sin barndom. Præstegården blev nedrevet 1908

gadebredde, hvor realskolen og præstegården var beliggende. Begge bygninger for resten placeret på et hjørne: den „højere Realskole“ på hjørnet af Blindebomsvej og præstegården på hjørnet af Grønnegade. Men i grunden var Søndergade ikke nogen interessant og spændende gade. Det var bare en gade med små lave huse og med plankeværker, som tydelig nok havde kendt bedre tider. Men en gade var det trods alt, en gade med mennesker, som han senere skulle komme på nært hold, og som han skulle sætte et minde i sin digtning.

Søndergade havde således kun lidt, der kunne appellere til en drengs fantasi. Anderledes med hovedgaden Adelgade, der ved enden af sit lange løb fra Østergade udvidede sig og afgav plads for kirken og rådhuset. Her var der større afveksling end i Søndergade, idet der fandtes enetages småhuse, bindingsværksbygninger og moderne toetages gårde. Hvad de sidstnævnte angår, da kom dren-

gen som voksen til den erkendelse, at disse grundmurede gårde havde „stilløse intetsigende Facader, men gennem deres flove Spidsborgerlighed brød hist og her et farverigt Glimt af svunden Tids Poesi fra den aristokratiske Gavl af et gammelt Patricierhus, med gylden Fløj paa Toppen, smaarudede Vinduer, udskaarne Bjælkehoveder og høj, fremspringende Stentrappe, som ganske spærrede Fortovet“⁵).

Ud over byen med dens gader og stræder hørte også Kongebroskoven med til drengens verden, den dejlige skov ved Lillebælt, hvor han tilbragte så mange uforglemmelige timer. Som intet andet sted kunne hans drengfantasi her få næring. Når han så de lange rødder, som krøb frem fra skræntens huler, forestillede han sig, at det var drager, som kom krybende. Havde han en kammerat med, var der rig lejlighed til at udfolde sig. De byggede da hytter og fik gravet et ildsted i skrænten, hvor de kunne koge chokolade. Engang var det dog nær gået galt: flammerne antændte det tørre græs, så der nær var opstået en skovbrand.

Også den gamle kongevej med skov på begge sider optog drengen meget. Her kunne han om aftenen se diligencen fare af sted og høre posthornets skingre toner, når den var på vej til og fra færgestedet.

Mange år senere, da han skriver bogen „I lyse Nætter“, hedder det:

Og ved det lille Færgested
blev Lygten tændt paa Broen,
og Damp og Lysskær strømmed ud
fra Vindverne i Kroen.
Paa Bæltet dukked Smakken frem
med alting klar til Landing,
– ret som en Noahs Ark med Folk
og Fæ i broget Blanding.

Og i den gamle Færgegaard
stod Gæstestuen aaben.
En Duft der var af Kaffepunch,
en Brølen, Vrinsken, Raaben.
Saa lød der Stampen, Piskesmæld,

Posthornets muntre Skratten
– og Diligencen for paa ny
til Skovs i Sommernatten.

Når vi omtaler Otto C. Fønss' barndomsverden, må vi imidlertid ikke glemme, at der var andre lokaliteter i byens omegn, som brændte sig ind i drengens sind. Der var således det smukke Hindsgavl med sine dejlige skove, og der var Fænø, den idyllisk beliggende ø nær kysten, hvortil en del af det sommereventyr, han skildrer i bogen „I lyse Nætter“, er henlagt.

Hvor ofte Otto C. Fønss er kommet på Fænø, kan naturligvis ikke siges. Som ungt menneske har han sikkert gæstet øen på forskellige tidspunkter; den begyndte jo at blive et yndet udflugtssted for middelfarterne i slutningen af 1800-tallet. Hans beskrivelse af øen indskrænker sig til det mindst mulige, idet han blot anfører, at der findes dale og kløfter samt lidt skov.

Hvad Hindsgavl angår, da er Otto C. Fønss kommet her som dreng. Ikke så mærkeligt, når vi erindrer, at der på faderens side var slægtsforbindelse til ejeren af Hindsgavl. Men nogen egentlig beskrivelse af slottet og dets beboere indlader han sig ikke på i ovenfor nævnte bog. Hvad han koncentrerer sig om, er et gammelt sagn om en ond herremand, der var glad for vin og kvinder. Om denne herremand ved Fønss at berette, at han havde været inde i byen for at svire. Da han nu kører gennem skoven, møder han på vejen en pige, som er ude for at hente hjælp til sin moder, der ligger for døden. Herremanden antaster pigen, slæber hende ind i vognen, hvor hun bliver et offer for hans brynde. Da hestene på ny iler frem, kommer der et lyn og et mægtigt tordenbulder. Forspandet stejler, og kusken mister styret. Vogn og heste farer ud i dammen.

Siden den tid er der mange, som har hørt en klagende lyd fra dybet. Man har også set den onde mand i uvejrsnætter jage gennem skoven. Han sidder i kareten med en pige, og når den synker i det sorte vand, hører man vilde skrig. Men den, som møder synet

på sin vej, for ham vil livet være forspildt. Han vil aldrig mere få fred.

Hvorfra Otto C. Fønss har sin kilde, vides ikke. I Dansk Folke-mindesamling har man kun en enkelt optegnelse af et sagn vedrørende en herremand fra Hindsgavl. Denne optegnelse, der på et enkelt punkt viser lighed med Otto C. Fønss' version, lyder:

„Der gik på Egnen det Sagn, at en Karet med Kusk og Heste engang var kørt i Bjørnsdam. Nogle fortæller, at det var en Herremand fra Hindsgavl, der i Kareten var i Færd med at bortføre en Pige fra Middelfart – andre, at det var Herremandens Datter fra Hindsgavl, der skulde giftes med en Greve, som hun ikke vilde have, fordi hun var forelsket i Kusken, og at Kusken, da hun kørte til Brylluppet, kørte Kareten ud i Bjørnsdam“.⁶⁾

Hvorom alting er, så er Otto C. Fønss beretning om herremanden altså ikke en historie, han selv har opfundet. Men det skal understreges, at det er en undtagelse, at Fønss dykker ned i sagnenes verden. Når han meddeler træk fra sin barndomstid, er det først og fremmest egne indtryk og oplevelser, han sætter på papiret. Det gælder navnlig de steder i fortællingen „Urolige Tider“ i bogen „I de unge Aar“, hvor han retter blikket mod sin fødeby og koncentrerer sig om nogle af dens mennesker.

Og hvem er så de Middelfart-borgere, han portrætterer?

Der er først præstegårdens nabo, den lille vimse skrædder Gynther, som Otto C. Fønss kalder ham. Egentlig hed han Henrich Hansen og var gift med en pige fra Bogense ved navn Anna Cathrine. Af folketællingslisten fremgår det, at han var født i Glükstadt. Når Fønss oplyser, at skrædderen talte med tysk accent, behøver man altså ikke at betvivle rigtigheden af denne oplysning. Både Otto og hans broder Vilhelm indfandt sig ofte i skrædderhjemmet, hvor de ikke blot morede sig over skrædderens pudsig indfald, men også over hans hovedbeklædning, der var en sort kvastprydet Fez, som han altid havde på, når han sad på bordet og arbejdede.

Men det var nok skrædderens to drenge, Henrich og Adolf, som mest trak præstesønnerne til hjemmet. For Ottos vedkommende udviklede der sig snart et venskab mellem ham og Adolf, som skulle komme til at strække sig over mange år. Når Otto C. Fønss gæstede Middelfart, undlod han aldrig at opsøge sin barndomsven, som nu var toldforvalter og gift med Mary Matthiassen, en datter af realskolebestyrer Henrik Matthiassen, der i Fønss' fortælling hedder kandidat „Michaelsen“.

Skønt Otto C. Fønss modtog sin første undervisning i realskolen, ofrer han ikke mange ord på Matthiassen, der var født i Middelfart den 20. december 1820 som søn af transportforvalter Lauritz Matthiassen. Når Fønss nævner ham, er det i forbindelse med Frederik den Syvendes død. Da Matthiassen af sin kone har fået underretning om kongens død, kommer han ind i skolestuen og meddeler eleverne det sørgelige budskab, idet han tilføjer, at de kan gå hjem for i dag.

Hans hustru, Mary Isabella North optræder under dæknavnet Harriet. „Hun er en fyldig Dame“, skriver Fønss, der længere fremme oplyser, at hun stammede fra Skotland og talte et ubehjælpeligt dansk. Hertil skal bemærkes, at Isabella North ikke stammede fra Skotland, idet hun var født i Hull i England den 4. november 1828. Da hun på den næstsidste dag i året 1851 blev viet i Middelfart kirke til Henrik Matthiassen, havde hun oplevet mere end de fleste unge piger. Efter forældrenes død havde hun haft ophold i Gøteborg og England, hvorpå hun havde gået i en højere pigeskole i Hamborg. Da hun i 1850 blev guvernante hos grevinde Holck-Wintherfeldt til Rosendal på Sjælland, lærte hun Matthiassen at kende. Hans død den 14. januar 1871 var et hårdt slag for hende, idet hun nu stod alene tilbage med 10 børn. Hendes redning blev den pigeskole, som hendes mand havde oprettet i tilknytning til realskolen. Hun døde i Middelfart den 10. august 1910.⁷⁾

Hjemmehørende i Søndergade var også prokurator Lorentz Lo-

rentzen Schmidt, der af Otto C. Fønss bliver omtalt som prokurator „Mogensen“. Han boede i nuværende nr. 51 og stammede fra Odense, hvor han blev født den 23. september 1816 som søn af snedkermester Jacob Lorentzen Schmidt og hustru Bodil Hansen. Forretningen i Middelfart lagde stærkt beslag på hans tid, idet han havde kunder både fra Fyn og Østjylland. Da han i 1880 brød op fra Lillebæltsbyen, flyttede han med sin familie til Kongensgade 62 i Odense, hvor han døde den 2. marts 1887.⁸⁾ En datter af ham, Frida Schmidt, gjorde et stort og uegennyttigt arbejde for kvindesagen.

Hvad Otto C. Fønss angår, da koncentrerer han sig ikke om Lorentz Schmidts virke, men om en situation, han kan føre tilbage til sin barndom: prokuratoren, som står ved det åbne vindue for at få fat i en dreng, som kan besørge det brev, han står med i hånden.

Når Fønss gør gældende, at der aldrig var noget, som hed vederlag til de drenge, som gjorde prokuratoren tjenester, må man ikke heraf foranlediges til at tro, at Schmidt var en nærig person. Tværtimod viste han ved flere lejligheder, at han havde social forståelse. Som en af hans biografer skriver: „Han interesserede sig meget for Mennesker, der paa en eller anden Maade var i Nød, og han gjorde, hvad han kunde for at hjælpe dem, selv om der ingen Betaling var at hente“.⁹⁾

Fønss' skildring af fru Schmidt, født Vanting, skal dog nok tages med et vist forbehold. Når man læser den, får man uvilkårligt det indtryk, at meget af det, som forfatteren sætter på papiret, er et udslag af hans humoristiske sans. Man kan ligefrem se ham sidde med et muntert blink i øjet, medens han nedskriver følgende replik, lagt i munden på prokuratorfruen:

„Men min Talje – ja, fra de unge Dage, mener jeg – faar du dog ikke mit Barn! Ja, det var en Figur! Naar jeg gik paa Pinsebakken, saa sae alle, som saa mig: „Gud! hvor er hun smal! Hvor kan der være Plads til Tærmerne““.

Hvorom alting er, så var fru Schmidt en dygtig og stilfærdig kvinde, som med omsorg tog sig af den store børneflokk, der efterhånden kom op på ti. Da hendes mand var blevet ejer af herregården Billeshave, protesterede hun i lang tid mod at blive kaldt frue. Husets piger skulle blive ved med at kalde hende madam.¹⁰⁾

En anden af byens borgere var kaptajn „Struck“, alias Frederik Vilhelm Guldbrandt Storm, byens postmester, som den 1. januar 1845¹¹⁾ havde efterfulgt postmester Rasmus Christoffer Fleischer Høhling, der den 1. oktober 1844 var blevet forflyttet til Ringsted.¹²⁾ Da Storm indgav sin ansøgning om det ledige embede i Middelfart, var han ikke den eneste ansøger, idet også digteren Carl Bagger, som beklædte stillingen som Fyens Stiftstidendes redaktør, var blandt ansøgerne.¹³⁾

Otto C. Fønss beskriver Storm som en stram, militærisk herre med paryk, knebelsbart og halsbind. Hvad halsbindet angår, da „gav det hans Hoved saa stiv en Holdning, at det blandt Byens Smaafolk og Børn blev forsikret og almindelig troet, at han engang havde skaaret Halsen over paa sig, men faaet den syet sammen igen, hvorved den var blevet stiv“.

Storm var en mand med mange interesser. Otto C. Fønss gør opmærksom på, at postmesteren i sin fritid studerede fransk historie og litteratur, og at han abonnerede på kostbare udenlandske billedværker, som fruén gav drengen lov til at kigge i, når han indfandt sig i hjemmet. Hun var en datter af general Bassewitz, hvis portræt hang inde i dagligstuen, hvor der henne i hjørnet stod en gylden harpe, som fruén ikke mere spillede på.

Det var dog ikke mange besøg, Otto aflagde hos postmesterens. Og en skønne dag hørte de fuldstændig op, idet Storm den 1. april 1864 blev forflyttet til Vejle, hvor han blev til sin død. Da man i Middelfart erfarede, at den gamle postmester var død, fremkom der i Middelfart Avis en smuk nekrolog 6. december 1881. Heri hedder det bl.a.: „Under sit flerårige Ophold her i Byen var han en virksom og dygtig Lærer i Tegneskolen, og det er ikke

saa faa Haandværkere og andre unge Mennesker, der have nydt godt af hans Vejledning“.

Over de gode middelfartere glemmer Otto C. Fønss ikke 64 – krigen, der på så mange måder kom til at sætte sit præg på byen, hvor livet hidtil havde gået sin stille og rolige gang.

Således fulgte nu en betydelig indkvartering, der blev mærkbar for mange borgere. Men for mange småfolk betød det en gevinst at have soldater indkvarteret, og for værtshusholderen i Drejergyden oprandt der gode tider, da han fik installeret et par prostituerede kvinder, som by- og herredsfoged Hans Peter Kofoed Møller havde forskrevet fra Odense for at hindre, at kommunen skulle få illegitime børn at forsørge. „Svirende Soldater“, skriver Fønss i „Urolige Tider“, „opfyldte om Aftenen baade Gyden og den snævre stinkende Slippe, der bag om Gavlen førte til Templets allerhelligste“.

Også præstegården mærkede indkvarteringen. Når undtages spisestuen og dagligstuen samt sovekammeret, havde de øverstbefalende lagt beslag på hvert rum. Men for Otto og hans søskende betød tilstedeværelsen af fremmede officerer blot en afveksling i den daglige tilværelse.

Fønss kommer i „Urolige Tider“ også ind på den frygt, som opstod hos mange af byens borgere, da London-konferencens mæglingsbestræbelser led skibbrud, frygten for, at byen skulle blive bombarderet, hvis preusserne forsøgte at gå over til Fyn. Hvad provstefamilien angår, da dækkede den sig ind på den måde, at den tog ophold hos en gårdmand i Kauslunde, hvor Otto oplevede en herlig tid, som først ophørte, da fjendtlighederne indstilledes efter nederlaget på Als den 29. juni.

Højdepunktet i Fønss' skildring af krigsåret er Kongebrogårdens brand den 16. juli, som antagelig skyldtes uforsigtighed fra soldaternes side. Overmåde virkningsfuldt er denne brand – reportage sat op af forfatteren, i realiteten en overdramatisering af den foreliggende situation, idet Galsklint-huset ikke nedbrænder ved denne

lejlighed, lige så lidt som gale Margrethe bliver kvalt af røgen. Galsklint-huset forsvinder først langt senere, i 1960, da der opstod en skorstensbrand under opfyring, og hvad Margrethe angår, da viser en undersøgelse, at der hverken i 1850'erne eller 60'erne har boet en enke med dette navn.¹⁴⁾ Det er altsammen ren og skær fantasi.

„Urolige Tider“ er et tidsdokument, der understreger, hvor stærkt Otto C. Fønss som dreng levede med i de begivenheder, som var fremkaldt af krigen. Når man læser det, forstår man, hvorfor Fønss' tanker gang på gang gik tilbage til barndomstiden i fødebyen.

Men fast ophold i Middelfart tog han ikke. Da han i 1917 havde taget sin afsked som adjunkt i Fredericia, rykkede han teltpælene op og rejste med sin hustru¹⁵⁾ til Odense, hvor han havde lejet den rummelige førstesal til Læssøegade 78,¹⁶⁾ som ejedes af gartner N. P. Birchløv. Her døde han den 20. december 1922 og fik sit sidste hvilested på Assistens kirkegård.¹⁷⁾ Hvad han fik skrevet i Odense, var et par digtsamlinger, som udkom hos Gyldendal. Da den hjemmeboende datter, Gunvor, moder til skuespillerinden Birgitte Federspiel, i årene 1917–19 var knyttet til Odense Teater, havde dette til følge, at Otto C. Fønss i disse år var stærkt optaget af, hvad der foregik inden for teatrets mure.

NOTER

1. Laura Sophie Frederikke Fønss (1812–77) var datter af herredsfogeden i Vornim herred, Jens Leegaard Schumacher, jfr. Paul Nedergaard: *En dansk Præste- og Sognehistorie* III, side 318.
2. Ifølge „Indbydelsesskrift til de offentlige Examinere i Odense Katedralskole i Juni og Juli 1866“ side 102 blev Otto C. Fønss optaget i skolens 2. Fællesklasse B i 1865. Sin studentereksamen bestod han i 1872 med 35 $\frac{1}{2}$ points, d. v. s. tredje karakter, jvf. indbydelsesskrift for 1873, side 68 og 69.
3. Af Middelfart Kæmnerregnskab for 1859 fremgår det, at pastor Fønss i årlig skat svarer 60 rdl. Han var dette år den ottende højest beskattede borger i byen.
4. Jfr. Otto C. Fønss: „Den hvide Jul i Digte“, 1913, side 44.
5. Jfr. Otto C. Fønss: „I de unge Aar“, 1902, side 8.

6. Optegnelse af fru Martha Mellerup i Dansk Folkemindesamling (1906/23). Fru Mellerup indleder sin optegnelse med at sige: „Paa Vejen mellem Middelfart og Herregaarden Hindsgavl laa i min Ungdom i et Vejsving ved et Skovløberhus den saakaldte Bjørnsdam, som man sagde var bundløs“.
7. Se artiklen „Henrik og Isabella“ i Middelfart Venstreblad d. 22. maj 1969.
8. Se „Et kontrafej fra det gamle familiealbum“ i samme d. 24. december 1965.
9. Jfr. Anders Uhrskov: „Fynbo, Jyde og Sjællandsfar“, 1941, side 17.
10. Samme, side 12.
11. Jfr. Fr. Olsen: „Den danske Postetat 1624–1927“, 1929, side 366.
12. Samme, side 163.
13. Jfr. „Fynske Aarbøger“, 1966, side 262 og 263.
14. Af „Stamhuset Hindsgavls Jordebøger 1857–74“, Landsarkivet, Odense, fremgår det, at Galsklint-huset fra 1. maj 1857 til 1. maj 1860 har været beboet af Hans Larsen og de følgende fem år af Christoffer Hansen.
15. Hustruen hed Laura Karen Sofie Søndergaard, født den 2. oktober 1871 i Odense, se Dansk Biografisk Leksikon VII 1935, side 527.
16. Meddelt af overassistent Mogens B. Birchløv, Tarup.
17. Begravelsen fandt sted fra Sct. Knuds kirke lørdag den 23. decbr., jfr. dødsannoncen i Fyens Stiftstidende for 20. decbr., hvor der også findes en nekrolog over Fønss.